

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

“ҮНЭТ ЦААСНЫ ТӨВЛӨРСӨН ХАДГАЛАМЖИЙН ТӨВ” ХХК-ИЙН 2021
ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНД ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН
АУДИТ

АУДИТЫН КОД: АХГ-2022/48/НА-СТА-ТӨА

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу.

Аудитын хоёрдугаар газрын захирал, тэргүүлэх аудитор
Ц.Наранчимэг
Утас: 261663 Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn
Аудитын менежер: Д.Энхдалай
Утас: 99017209 Цахим хаяг: enkhdalaid@audit.gov.mn
Аудитор: Ц.Цэрэнхүү
Утас: 261628 Цахим хаяг: tserenkhuu_audit@yahoo.com
Аудитыг гэрээгээр гүйцэтгэсэн: Акпар-Аудит ХХК
Захирал: Х.Баянбай
Утас: 91919758 Цахим хаяг: akpar.audit@gmail.com

Улаанбаатар хот
2022 он

Агуулга

1.Аудитын санал дүгнэлт	3
2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн орлогын дэлгэрэнгүй тайлан.....	6
2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	7
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	8
2.5 Аудит хийсэн эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл	9
3.Аудитын тайлан.....	10
3.1. Ерөнхий зүйл	10
3.2. Дотоод хяналт	10
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	10
3.4 Материаллаг байдал.....	11
4. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	11
4.1 Байгууллагын үйл ажиллагаа	11
4.2 Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй эрх зүйн орчин	11
4.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого.....	12
5. Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	14
5.1 Шилэн дансны мэдээлэл	14
6. Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	15
7. Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	15
8. Аудитын илрүүлэлт	15
8.1 Залруулсан алдаа	16
8.2 Албан шаардлага	16
8.3 Зөвлөмж.....	16
9. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт	18
10. Хавсралт: Албан шаардлага	20

Товчилсон үгийн жагсаалт

ААНОАТ	Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
СЗХ	Санхүүгийн зохицуулах хороо
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газар
ТБОНӨТХ	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль
ТУЗ	Төлөөлөн удирдах зөвлөл
ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
ХХОАТ	Хувь хүний орлогын албан татвар

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

“ҮНЭТ ЦААСНЫ ТӨВЛӨРСӨН
ХАДГАЛАМЖИЙН ТӨВ” ХХК-ИЙН
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
Ш.ЛХАГВА ТАНАА

2022.03.15 № 07/623
танай _____-ны № _____-т

Хараат бус аудиторын тайлан

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, 8.4, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу “Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв” ХХК-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, орлогын дэлгэрэнгүй, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгуудад аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв ХХК-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт болон Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн залруулагдаагүй 130.7 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрч тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс давсан, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3 “санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх;”, 6 дугаар зүйлийн 6.4 “Энэ хуулийн 5.1.3-т заасан санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх зарчмыг дараах байдлаар хэрэгжүүлнэ:”, 6.4.8 “төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх.” Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолоор баталсан “Төрийн болон орон нутгийн өмчид эд хөрөнгө олж авах, бүртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх журам”-ын 7 дугаар зүйлийн 7.1 заалтуудыг тус тус хэрэгжүүлж ажиллаагүй, санхүүгийн тайлангийн үнэн, зөв, иж бүрэн байх гэсэн батламж мэдэгдлийг зөрчсөн байна.

Аудитын гол асуудлууд

Бидний мэргэжлийн шийдлийн дагуу аудитын гол асуудалд тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн их нөлөөтэй зүйлсийг тодруулах ба тэдгээрийг аудитын хүрээнд нэгтгэсэн байдлаар авч үзсэн болно.

Байгууллага нь нийт орлогыг 2,321.6 сая төгрөгөөр, нийт зардлыг 1,695.4 сая

төгрөгөөр, ашгийг 626.2 сая төгрөгөөр тогтоож төлөвлөсөн. Гүйцэтгэлээр 3,338.6 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлж, 1,733.6 сая төгрөгийн зардал гарган 1,605.0 сая төгрөгийн ашигтай ажилласан байна.

Удирдлага болон Засаглах эрх бүхий этгээдийн санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг, хариуцлага

Удирдлага санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Байгууллагын жилийн тайланд 4 зорилтын хүрээнд 213 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 97.8 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ц.НАРАНЧИМЭГ

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	2020 оны 12 дугаар	2021 оны 12 дугаар
		сарын 31	сарын 31
1	ХӨРӨНГӨ		
1.1	Эргэлтийн хөрөнгө		
1.1.1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	72,394,698,193.41	46,448,778,566.29
1.1.2	Дансны авлага	24,589,781.51	22,583,114.84
1.1.3	Татвар, НДШ – ийн авлага	19,546,619.64	18,660,693.77
1.1.4	Бусад авлага	145,060,317.57	576,470,478.39
1.1.5	Бусад санхүүгийн хөрөнгө	7,050,000,000.00	10,250,000,000.00
1.1.6	Бараа материал	16,896,648.09	14,340,490.60
1.1.7	Урьдчилж төлсөн зардал/тооцоо	22,768,148.42	23,693,086.23
	Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	79,673,559,708.64	57,354,526,430.12
1.2	Эргэлтийн бус хөрөнгө		
1.2.1	Үндсэн хөрөнгө	1,415,223,789.24	1,313,160,057.46
1.2.2	Биет бус хөрөнгө	53,426,208.54	52,124,055.34
1.2.5	Хойшлогдсон татварын хөрөнгө	10,028,048.35	-
	Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	1,478,678,046.13	1,365,284,112.80
1.3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	81,152,237,754.77	58,719,810,542.92
2	ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ		
2.1	Өр төлбөр		
2.1.1	Богино хугацаат өр төлбөр		
2.1.1.1	Дансны өглөг	6,842,521.65	197,376.01
2.1.1.2	Цалингийн өглөг	-	225,521.82
2.1.1.3	Татварын өр	6,116,293.26	96,127,330.76
2.1.1.4	НДШ–ийн өглөг	82,727.19	64,422.99
2.1.1.8	Урьдчилж орсон орлого	5,806,496.35	9,656,459.99
2.1.1.10	Бусад богино хугацаат өр төлбөр	70,213,457,400.04	46,830,176,353.16
	Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	70,232,305,438.49	46,936,447,464.73
2.1.2	Урт хугацаат өр төлбөр		
2.1.2.2	Нөөц /өр төлбөр/	100,000,000.00	100,000,000.00
	Урт хугацаат өр төлбөрийн дүн	100,000,000.00	100,000,000.00
2.2	Өр төлбөрийн нийт дүн	70,332,305,438.49	47,036,447,464.73
2.3	Эздийн өмч		
2.3.1	Өмч:-төрийн	5,000,000,000.00	5,000,000,000.00
2.3.6	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	125,347,938.00	125,347,938.00
2.3.9	Хуримтлагдсан ашиг	5,694,584,378.28	6,558,015,140.19
2.3.11	Эздийн өмчийн дүн	10,819,932,316.28	11,683,363,078.19
2.4	ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧИЙН ДҮН	81,152,237,754.77	58,719,810,542.92

2.2 Аудит хийсэн орлогын дэлгэрэнгүй тайлан

/төгрөгөөр/

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	2020 оны 12 дугаар сарын 31	2021 оны 12 дугаар сарын 31
1	Борлуулалтын орлого (цэвэр)	2,109,546,610.18	2,196,572,937.99
2	Борлуулалтын өртөг	451,468,580.13	709,688,032.74
3	Нийт ашиг(алдагдал)	1,658,078,030.05	1,486,884,905.25
4	Түрээсийн орлого		
5	Хүүгийн орлого	834,281,941.69	1,141,955,361.04
6	Ногдол ашгийн орлого		
7	Эрхийн шимтгэлийн орлого		
8	Бусад орлого	179,025,850.23	92,963.00
9	Борлуулалт, маркетингийн зардал	-	-
10	Ерөнхий ба удирдлагын зардал	1,005,198,571.05	989,440,660.95
11	Санхүүгийн зардал		
12	Бусад зардал	60,686,998.96	32,391,354.00
13	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз (гарз)	115,670.69	(71,753.63)
14	Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны олз (гарз)	-	-
15	Биет бус хөрөнгө данснаас хассаны олз (гарз)		
16	Хөрөнгө оруулалт борлуулснаас үүссэн олз (гарз)		
17	Бусад ашиг (алдагдал)	-	(2,043,061.00)
18	Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)	1,605,615,922.65	1,604,986,399.71
19	Орлогын татварын зардал	157,282,503.31	166,718,278.45
20	Татварын дараах ашиг (алдагдал)	1,448,333,419.34	1,438,268,121.26
21	Зогсоосон үйл ажиллагааны татварын дараах ашиг (алдагдал)		
22	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	1,448,333,419.34	1,438,268,121.26
23	Бусад дэлгэрэнгүй орлого		
23.1	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдлийн зөрүү		
23.2	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү		
23.3	Бусад олз (гарз)		
24	Орлогын нийт дүн		
25	Нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашиг (алдагдал)		

2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

ҮЗҮҮЛЭЛТ	Өмч	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт дүн
2019 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	3,000,000,000.00	98,723,938.00	26,624,000.00	4,246,250,958.94	7,371,598,896.94
Тайлант үеийн цэвэр ашиг(алдагдал)				1,448,333,419.34	1,448,333,419.34
Өмчид гарсан өөрчлөлт	2,000,000,000.00				
2020 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	5,000,000,000.00	98,723,938.00	26,624,000.00	5,694,584,378.28	10,819,932,316.28
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга				(430,004,059.35)	(430,004,059.35)
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)				1,438,268,121.26	1,438,268,121.26
Зарласан ногдол ашиг				(144,833,300.00)	(144,833,300.00)
2021 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	5,000,000,000.00	98,723,938.00	26,624,000.00	6,558,015,140.19	11,683,363,078.19

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Мөрийн дугаар	ҮЗҮҮЛЭЛТ	Өмнөх он	Тайлант он
1	Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
1.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	918,117,850,490.25	2,292,990,743,999.17
1.1.1	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого	1,795,016,827.74	2,194,729,641.02
1.1.6	Бусад мөнгөн орлого	916,322,833,662.51	2,290,796,014,358.15
1.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	856,956,471,156.59	2,315,956,423,430.95
1.2.1	Ажиллагчдад төлсөн	778,759,304.09	803,313,554.66
1.2.2	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	238,117,908.84	239,221,883.85
1.2.3	Бараа материал худалдан авахад төлсөн	29,238,827.00	23,964,944.00
1.2.4	Ашиглалтын зардалд төлсөн	62,161,437.74	698,439,477.63
1.2.5	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	5,570,350.00	6,164,018.74
1.2.7	Татварын байгууллагад төлсөн	290,638,807.99	128,844,274.34
1.2.8	Даатгалын төлбөрт төлсөн	14,009,480.75	2,210,680.00
1.2.9	Бусад мөнгөн зарлага	855,537,975,040.18	2,314,054,264,597.73
1.3	Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	61,161,379,333.66	(22,965,679,431.78)
2	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
2.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	877,568,936.56	7,416,324,858.29
2.1.3	Хөрөнгө оруулалт борлуулсны орлого	-	6,700,000,000.00
2.1.6	Хүлээн авсан хүүгийн орлого	747,120,198.02	716,324,858.29
2.1.7	Хүлээн авсан ногдол ашиг	-	-
2.1.8	Хүлээн авсан ЗГ бондын хүүгийн орлого	130,448,738.54	-
2.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	57,091,747.00	10,251,660,000.00
2.2.1	Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	31,470,900.00	-
2.2.2	Биет бус хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	25,620,847.00	1,660,000.00
2.2.3	Хөрөнгө оруулалт олж эзэмшихэд төлсөн	-	10,250,000,000.00
2.3	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	820,477,189.56	(2,835,335,141.71)
3.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	1,000,119,325.98	-
3.1.1	Зээл авсан, өрийн үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан	999,999,500.00	-
3.1.4	Валютын ханшийн зөрүү	119,825.98	-
3.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	7,050,004,155.29	144,905,053.63
3.2.1	Зээл, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн мөнгө	7,050,000,000.00	-
3.2.4	Төлсөн ногдол ашиг	-	144,833,300.00
3.2.5	Валютын ханшийн зөрүү	4,155.29	71,753.63
3.3	Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(6,049,884,829.31)	(144,905,053.63)
5	Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	55,931,971,693.91	(25,945,919,627.12)
6	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	16,462,726,499.49	72,394,698,193.41
7	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	72,394,698,193.41	46,448,778,566.29

2.5 Аудит хийсэн эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл

/мянган төгрөг/

№	Эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт	2020 оны гүйцэтгэл	2021 оны		Зөрүү	Хувь
			Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл		
	А	Б	В	Г	Д=Г-В	Е=Г:В%
1	Үнэт цаасны хадгаламжийн үйлчилгээний орлого	393,383.8	465,000.0	762,058.6	297,058.6	163.9
2	Үнэт цаасны өмчлөх эрх бүртгэлийн орлого	1,658,252.8	987,500.0	976,287.0	(11,213.0)	98.9
3	Кастодианы орлого	9,412.7	10,000.0	10,572.0	572.0	105.7
4	Төлбөрт үйлчилгээний орлого	22,496.1			-	
5	Бусад орлого	205,142.9	252,500.0	447,748.3	195,248.3	177.3
6	Үйл ажиллагааны бус орлого	834,281.9	606,600.0	1,141,955.3	535,355.3	188.3
7	Нийт орлого	3,122,970.1	2,321,600.0	3,338,621.2	1,017,021.2	143.8
8	Нийт зардал	1,517,354.2	1,695,425.8	1,733,634.8	38,209.0	102.3
	Үүнээс: Удирдлагын зардал	93,434.7	79,592.0	70,138.8	(9,453.2)	88.1
	Татварын өмнөх ашиг	1,605,616.0	626,175.0	1,604,986.3	978,811.3	256.3
9	Цэвэр ашиг	1,448,333.4	563,777.0	1,438,268.1	874,491.1	255.1
10	Төрийн өмчийн ногдол ашиг		144,000.0	144,833.3	833.3	100.6
11	Борлуулалтын 1 төгрөгт ногдох зардал	0.49	0.62	0.52	(0.10)	83.9
12	Нийт авлага	189,196.7	171,697.0	193,668.4	21,971.4	112.8
13	Нийт өр төлбөр	13,041.5	11,742.0	9,946.4	(1,795.6)	84.7
	Үүнээс: Богино хугацаат өр төлбөр	13,041.5	11,742.0	9,946.4	(1,795.6)	84.7
14	Хөрөнгө оруулалт	72,069.7			-	
15	Нийт ажиллагсдын тоо	40	38	37	(1)	97.4
16	Нийт цалингийн сан	822,581.3	875,825.0	872,319.2	(3,505.8)	99.6

3. Аудитын тайлан

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу “Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв” ХХК-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайланд аудит хийж аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд компанийн дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч байгууллагад үлдэгдэл өртөггүй болсон үндсэн хөрөнгөнд дахин үнэлгээ хийлгэх, элэгдэл байгуулаагүй байгаа үндсэн хөрөнгөнд элэгдэл байгуулахтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг 2022 оны 2 дугаар сарын 10-наас 2022 оны 3 дугаар сарын 10-ны хооронд Акпар-Аудит ХХК-ийн аудитор М.Хосбаяр гүйцэтгэж, чанарын хяналтыг компанийн захирал Х.Баянбай хэрэгжүүлсэн.

“Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв” ХХК-ийн 2021 оны санхүүгийн тайланг Үндэсний аудитын газарт 2022 оны 02 дугаар сарын 10-ны өдрийн 01/176 дугаар бүхий албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2. Дотоод хяналт

Компанийн удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна гэж үзсэн.

Тус компанийн мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Компанийн дотоод хяналтын нэгжээс хяналт шалгалт хийж, нийт 76.3 сая төгрөгийн зөрчил илрүүлж, 8 зөвлөмж өгсөн байна.

Мөнгөн хөрөнгийн зарцуулалтын анхан шатны баримтыг гүйцэд бүрдүүлэх, ажиллагсдын цалинг зөв тооцоолж олгох талаар зөвлөмж өгсөн байна. Зөвлөмжийг бүрэн хэрэгжүүлсэн байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагатай гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн аудитын зорилго оршино.

“Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв” ХХК нь 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл

баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “бага” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 2.0 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшинг 2020 оны санхүүгийн тайлангийн нийт зардлын 1,517.4 сая төгрөгөөс 2 хувиар буюу 30.3 сая төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцсон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын гүйцэтгэлийн үе шатанд дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

4.1 Байгууллагын үйл ажиллагаа

“Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв” ХХК-ийн эрхэм зорилго нь үнэт цаасны хадгаламж, өмчлөх эрхийн бүртгэлийн аюулгүй байдлыг ханган, үйл ажиллагаагаа шударга, шуурхай, ил тод явуулан үнэт цаасны зах зээлийг төлөвшүүлэн хөгжүүлэхэд оршино.

“Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв” ХХК-ийн дүрэмд үйл ажиллагааны чиглэлийг дараах байдлаар тодорхойлжээ. Үүнд:

- Үнэт цаасны хадгаламж, өмчлөх эрхийн бүртгэлийн үйл ажиллагаа
- Үнэт цаасны арилжааны төлбөрийн үйл ажиллагаа

Байгууллагын улсын бүртгэлийн гэрчилгээнд ХХК гэсэн статустай байна. Компанийн өмчийг 100.0 хувь төр буюу Сангийн яам эзэмшиж байна.

4.2 Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй эрх зүйн орчин

“Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв” ХХК нь Засгийн газрын 2003 оны 72 дугаар тогтоолыг үндэслэн байгуулсан байна. Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлд “Засгийн газар нь төрийн өмчийн бүрэн бүтэн байдлыг Улсын Их Хурлын өмнө хариуцах бөгөөд энэ талаар дараах бүрэн эрхтэй: ... 5/ хуульд өөрөөр заагаагүй бол төрийн өмчит хуулийн этгээдийг байгуулах, өөрчлөх, татан буулгах тухай шийдвэр гаргах, түүний дүрмийг батлах;...” гэсэн заалттай нийцэж байна.

Компанийн удирдлага болон ТУЗ-ийн бүрэлдэхүүнийг Сангийн яамнаас томилж, түүнд Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газраас төлөөлөгч оруулахгүй, 9 гишүүний 5 нь Сангийн яамны төлөөлөгчид байгаа нь Төрийн болон орон нутгийн тухай хуулийн 11 дүгээр зүйл буюу “Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага нь дараах бүрэн эрхтэй”, “төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдэд төрийн өмчийн төлөөлөгчийг томилж, түүний үйл ажиллагаанд хяналт тавих” гэсэн заалттай нийцэхгүй, зөвхөн нэг талыг баримталсан шийдвэр гаргах үр дагавартай байна.

“Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв” ХХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүдийн цалин, урамшууллыг сарын 0.8 сая төгрөгөөр тогтоосон нь ТБОНӨТХ-ийн 21 дүгээр зүйлийн 12 дахь заалт, Засгийн газрын 2016 оны 80 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдэд төрийн өмчийн төлөөллийг хэрэгжүүлэх журам”-ын 3.7-д “...цалин хөлсний хэмжээг тухайн хуулийн этгээдийн үйл ажиллагааны хүрээ, санхүү, эдийн засгийн байдлыг харгалзан Хувьцаа эзэмшигчдийн хурал тогтооно. Цалин хөлсний хэмжээ нь

хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 2 дахин нэмэгдүүлснээс ихгүй байна” гэсэн заалттай нийцэж байна.

Монгол Улсын Засгийн газрын “2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”-ийн 4.4.10-т “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн бүртгэл, ашиглалт, хамгаалалтыг сайжруулж, төрийн өмчит болон төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн засаглалыг олон улсын жишигт нийцүүлэх, газрын хууль тогтоомжийг төрийн байгууламж нэгдмэл байх зарчим болон өмчийн эрх зүйд нийцүүлэн боловсронгуй болгоно.” гэж заасан байна. Энэ хүрээнд Монгол улсын дунд болон урт хугацааны тогтвортой хөгжлийн баримт бичгүүдэд нийцүүлэн “Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв” ХХК-ийн 2022-2024 оны дунд хугацааны стратеги төлөвлөгөөг боловсруулж эхэлсэн байна.

Засгийн газрын 2021 оны 43 дугаар “Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай” тогтоолын 1.3. “Төрийн болон орон нутгийн өмчит, тэдгээрийн оролцоотой аж ахуйн нэгж, байгууллагын дотоод зохион байгуулалтын бүтэц, чиг үүргийг оновчтой тодорхойлж, орон тоо, чиг үүргийн давхардлыг арилгаж, төсөв, зардлыг хэмнэсэн байхаар шинэчлэх, удирдлагын цалин хөлсийг орлого, үр ашигтай нь уялдуулан, үйл ажиллагааны чиглэл, цар хүрээ, түвшин зэргийг харгалзан нэг хэлбэр, нийтлэг жишгээр ангилан тогтоодог зарчимд шилжих, цалин хөлсийг нэмэгдүүлэхгүй, шагнал, урамшуулал олгохгүй байх, зочин төлөөлөгч хүлээн авах, бэлэг дурсгал (цүнх, календарь, мэндчилгээ г.м)-ын зардлыг гаргахгүй байх;” чиг үүргийг хэрэгжүүлэх хүрээнд компанийн бүтэц, зохион байгуулалт, орон тоог ТУЗ-ийн 2019 оны 9 дүгээр тогтоолоор баталсан бүтэц орон тоонд нийцүүлэн зохион байгуулж ажиллахыг ТУЗ-ийн 2021 оны 6 дугаар сарын 8-ны өдрийн хуралдаанаар гүйцэтгэх захирал Ш.Лхагвад даалгасан байна. Энэхүү шийдвэрийн дагуу компанийн бүтэц, зохион байгуулалтыг 2022 оны 1 дүгээр улиралд багтаан өөрчлөн байгуулахаар төлөвлөсөн байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 5, 7, 9, 10 дугаар зүйл;
- Өрийн удирдлагын тухай хуулийн 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 17, 18, 19, 25, 28, 33, 40, 44 дугаар зүйл;
- “Биржийн бус үйл ажиллагааны журам”;
- “Компанийн өрийн хэрэгслийн бүртгэлийн журам”;
- “Үнэт цаасны бүртгэлийн журам”;
- Засгийн Газрын 2021 оны 43 дугаар тогтоол “Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай”;
- Засгийн Газрын 2021 оны 124 дүгээр тогтоол “Босго үнэ шинэчлэн батлах тухай”;

4.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого

“Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв” ХХК-ийн 2021 оны санхүүгийн тайлангууд нь Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын зөвлөлөөс баталсан Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу бэлтгэгдсэн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/мянган төгрөг/
			Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	72,394,698.2	46,448,778.6	(25,945,919.6)
Авлага	189,196.7	617,714.3	428,517.6
Урьдчилгаа	22,768.1	23,693.1	925.0
Бараа материал	16,896.7	14,340.5	(2,556.2)
Бусад санхүүгийн хөрөнгө	7,050,000.0	10,250,000.0	3,200,000.0
Үндсэн хөрөнгө	1,415,223.8	1,313,160.0	(102,063.8)

Биет бус хөрөнгө	53,426.2	52,124.0	(1,302.2)
Хойшлогдсон татварын мөнгө	10,028.0		(10,028.0)
Нийт хөрөнгийн дүн	81,152,237.7	58,719,810.5	(22,432,427.2)
Богино хугацаат өглөг	70,232,305.4	46,936,447.4	(23,295,858.0)
Нөөц	100,000.0	100,000.0	-
Эздийн өмч	10,819,932.3	11,683,363.1	863,430.8
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	81,152,237.7	58,719,810.5	(22,432,427.2)

Өмнөх оны үзүүлэлтүүдээс дараах дансуудын үлдэгдэлд материаллаг дүнтэй өөрчлөлтүүд гарсан байна. Үүнд:

- Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл 46,448.8 сая төгрөг болж 25,949.9 сая төгрөгөөр буурсан байна. Үүнээс касс дахь бэлэн мөнгөний эцсийн үлдэгдэл 0.1 сая төгрөг, банк дахь харилцах дансанд 46,328.4 сая төгрөг, замд яваа мөнгө 120.3 сая төгрөг.
- Авлагын үлдэгдэлд дансны авлага 22.6 сая төгрөг, бусад авлага 576.5 сая төгрөг, ХХОАТ-ын авлага 2.0 сая төгрөг, ААНОАТ-ын авлага 16.7 сая төгрөгийг эзэлж байна. Тайлант онд бусад авлагын хүрээнд үүссэн хүүгийн авлага болон ажиллагсдад олгосон орон сууцны зээлийн авлагаар 428.5 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн нь авлагын өсөлтөд голлон нөлөөлжээ. Авлагын үлдэгдэлд хугацаандаа байгаа 487.0 сая төгрөгийн, хугацаа хэтэрсэн 130.7 сая төгрөгийн найдваргүй авлага байна. Найдваргүй авлагын нөөц байгуулаагүй.
- Тайлант онд урьдчилгаа цалин болон даатгалын хураамжид 4.1 сая төгрөгийн урьдчилгаа шилжүүлсэн байна. Урьдчилгаа дансны эхний үлдэгдэлд бүртгэлтэй 2017 оноос шилжүүлсэн 19.1 сая төгрөг нь МИТ системийн серверийн аюулгүй ажиллагааг хангах зорилгоор Ирланд улсын Стратус компанид байршуулсан барьцаа болон гар утасны төлбөрийн барьцааны хөрөнгөнүүд учир дуусаагүй, гүйцэтгэлийг хүлээн аваагүй.
- Бараа материалын дансны үлдэгдэл 14.3 сая төгрөг болж 2.6 сая төгрөгөөр буурсан нь техник, технологийн хоцрогдолд орж, хэрэгцээгүй болсон барааг акталсан.
- Бусад санхүүгийн хөрөнгийн дансанд 10,250.0 сая төгрөг бүртгэлтэй байгаа нь хугацаатай хадгаламжийн мөнгө.
- Богино хугацаат өр төлбөр дансны үлдэгдэлд 46,936.4 сая төгрөг байна. Урт хугацаат өр төлбөр дансанд нөөцийн 100.0 сая төгрөг.

Шалгагдагч байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигт

Зардлыг дараах нөхцөлд хүлээн зөвшөөрнө:

- Зардлын дүнг бодитой тооцох боломжтой;
- Ажил гүйлгээний үр дүнд эдийн засгийн өгөөж буурсан бол.

Гарсан зардал болон олсон орлогын хоорондох шууд хамаарлыг үндэслэн орлогын тайланд зардлыг хүлээн зөвшөөрнө гэж заасан.

Зардлын хүлээн зөвшөөрөлт ба үнэлгээг зардлыг төлсөн эсвэл төлөхөөр хүлээгдэж байгаа мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн нэрлэсэн үнэ буюу жинхэнэ гарсан хэмжээгээр нь хэмжинэ. Гадаад валютаар гарсан зардлыг тухайн үеийн албан ханшаар төгрөгт шилжүүлэн бүртгэнэ гэж заасан байна.

Санхүүгийн тайланд зардал өртгийн талаарх мэдээллийг бэлтгэх зорилгын дагуу борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг, үйл ажиллагааны зардал, үйл ажиллагааны бус зардал гэж ангилсан байна. Зардал өмнөх онтой харьцуулахад борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг 258.2 сая

төгрөгөөр нэмэгдсэн нь орлогын өсөлтийг дагаж зарим зардал, шимтгэл өссөнөөс шалтгаалжээ.

Үйлдвэрлэсэн болон борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөгт кастодианы үйл ажиллагааны зардлуудыг хамруулсан байна.

4.4. Техник, эдийн засгийн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 3, 20 дугаар зүйлийн 20.1.3-д заасны дагуу “Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв” ХХК-ийн үйлдвэрлэл, санхүүгийн төлөвлөгөө боловсруулж, ТУЗ-ийн хурлаар батлуулж, биелэлтийг хангах үүрэгтэй.

ТУЗ-ийн 2021 оны 6 дугаар сарын 8-ний өдрийн хурлын 01 дугаартай хурлын тэмдэглэлээр “Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв” ХХК-ийн 2021 оны эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, зорилтот түвшинг баталсан байна.

Тайлант оны нийт орлогыг 2,321.6 сая төгрөг, нийт зардлыг 1,695.4 сая төгрөгөөр баталж, 626.2 сая төгрөгийн ашигтай ажиллагааг тогтоосон байна. 2021 онд хөрөнгө оруулалтын арга хэмжээнд хөрөнгө батлаагүй байна.

Гүйцэтгэлээр 3,338.6 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлж, 1,733.6 сая төгрөгийн зардал гарган, 1,605.0 сая төгрөгийн ашигтай ажилласан байна.

Нийт орлогын гүйцэтгэл 3,338.6 сая төгрөг болж төлөвлөснөөс 1,017.0 сая төгрөг буюу 43.8 хувиар давсан нь гадаадын иргэнтэй холбоотой өндөр дүнтэй өмчлөх эрхийг шилжүүлснээс авсан шимтгэлийн дүн голлон нөлөөлсөн байна.

Нийт зардлын гүйцэтгэл 1,733.6 сая төгрөг болж, төлөвлөснөөс 38.2 сая төгрөг буюу 2.3 хувиар илүү гүйцэтгэлтэй байна. Энд орлогын өсөлтийг дагаж өссөн зардал гол нөлөө үзүүлсэн байна.

Тайлант онд цэвэр ашиг 1,438.3 сая төгрөг болж, төлөвлөснөөс 874.5 сая төгрөгөөр илүү байгаа нь орлогын өсөлтөөс шалтгаалсан байна.

ТӨБЗГ-ын 2021 оны 6 дугаар сарын 29-ний өдрийн А-1/1139 дугаартай албан бичгийн дагуу 144.8 сая төгрөгийн ноогдол ашгийг бүрэн төвлөрүүлсэн байна.

5. Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

5.1 Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.1, 3.1.2-т хамаарах төсөвт байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар нь 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.4-т тус тус тусгасан мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд ил тод мэдээлэх зохицуулалттай.

Аудитаар тус хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийн давхардал, ач холбогдол, үр нөлөөг харгалзан дараах 10 төрлийн мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулсан эсэхийг хамруулан шалгалаа.

Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд оруулбал зохих 148 мэдээллээс 69 мэдээллийг хугацаанд нь, 60 мэдээллийг хугацаа хоцроож, 19 мэдээллийг байршуулаагүй байна.

Байршуулаагүй мэдээллүүд нь төрийн өмчийн аж ахуйн нэгж байгууллагын зорилтот түвшин, түүний гүйцэтгэл, байгууллагын батлагдсан орон тоонд орсон өөрчлөлт зэрэг мөнгөн хөрөнгийн зарлагатай холбоогүй, бусад мэдээллүүд учир мөнгөн дүнгээр илэрхийлэх боломжгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчил давтан гаргасан албан тушаалтанд сахилгын хариуцлага тооцуулах албан шаардлага хүргүүлэх.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй байна гэж дүгнэлээ.

6. Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Завсрын аудитаар 24,219.8 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлж, аудитын явцад 23,845.4 сая төгрөгийг залруулж, 39.6 сая төгрөгийн хөрөнгийг акталж, 374.4 сая төгрөгийн алдаа, зөрчлөөс 334.8 сая төгрөгийн зөрчил арилаагүй тул жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн аудитын илрүүлэлтэд тусгасан.

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 1 албан шаардлага, 142.8 сая төгрөгийн зөрчилд 4 зөвлөмж өгснөөс албан шаардлагыг биелүүлээгүй, зөвлөмж 75.0 хувийн биелэлттэй байна.

Хүснэгт 2. Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмж, акт, албан шаардлагын хэрэгжилт

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		Хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Албан шаардлага	1		-	-	1	-	0.0
Зөвлөмж	4	142,763.7	3	12,071.1	1	130,692.6	75.0
Нийт дүн	5	142,763.7	3	12,071.1	1	130,692.6	60.0

Шилэн данстай холбоотой албан шаардлага болон дампуурсан банктай холбоотой зөвлөмжийн хэрэгжилт хангалтгүй байна. Алдаа, зөрчил давтан гарсан шилэн данстай холбоотой асуудалд сахилгын хариуцлага тооцуулах албан шаардлага, хэрэгжүүлээгүй зөвлөмжид зөрчил арилгуулах албан шаардлага хүргүүлэхээр шийдвэрлэв.

7. Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Хамгийн өндөр хүүтэй гэсэн сонголтоор Тээвэр хөгжлийн банканд 2021 оны 5 дугаар сарын 24-нд 500.0 сая төгрөг, 6 дугаар сарын 23-нд 500.0 сая төгрөг, нийтдээ 1.0 тэрбум төгрөгийн нэг жилийн хугацаатай, жилийн 10.9 хувийн хүүтэй хадгалуулсан байна.

Гэрээнд заасан хугацаа дуусмагц Сангийн яамнаас өгсөн чиглэлийн дагуу уг хадгалуулсан мөнгийг Тээвэр хөгжлийн банкнаас авч, Төрийн банканд хадгалуулахаар төлөвлөсөн байна.

Дээрх мөнгийг Төрийн банк руу шилжүүлсэн эсэхийг дараагийн аудитор авч үзэх нь зүйтэй гэж үзлээ.

8. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 24,310.9 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 23,845.4 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 130.7 сая төгрөгийн зөрчилд албан шаардлага хүргүүлж, 334.8 сая төгрөгийн алдаа зөрчилд зөвлөмж өгсөн.

Залруулагдаагүй материаллаг 130.7 сая төгрөгийн алдаа зөрчил нь тогтоосон 30.3 сая төгрөгийн материаллаг байдлын түвшнээс 100.4 сая төгрөгөөр их байгаа тул “Хязгаарлалттай” дүгнэлт өглөө.

8.1 Залруулсан алдаа

Санхүүгийн тайланд нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой 23,845.4 сая төгрөгийн 1 алдааг залрууллаа. Үүнд:

- “Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-ийн 2019 оны ногдол ашгийг тус төв дэх хувьцаа эзэмшигчдийн харилцах дансаар дамжуулалгүй олгосныг Засгийн газраас авах авлага, хувьцаа эзэмшигчдэд өгөх өглөгөөр бүртгэж, авлага өглөгийн хэмжээг зэрэг өсгөснийг залруулсан.

8.2 Албан шаардлага

Өмнөх оны аудитаар 1996-1999 онуудад дампуурсан Монгол даатгал, Төв Ази, Ард, Монгол бизнес, Национал комерц банкнуудтай холбоотой 130.7 сая төгрөгийн найдваргүй авлагыг ТУЗ-ийн хурал болон Сангийн яамд танилцуулж шийдвэрлүүлэх гэсэн зөвлөмжийг биелүүлээгүй байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3 “санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх;”, 6.4 “Энэ хуулийн 5.1.3-т заасан санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх зарчмыг дараах байдлаар хэрэгжүүлнэ;”, 6.4.8 “төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх.” гэсэн заалттай нийцэхгүй, “Нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Өмнөх онд өгсөн зөвлөмжийг биелүүлэх, зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлэх.

8.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Үндсэн хөрөнгийн данстай холбоотой асуудал

1.1. Илрүүлэлт:

Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн 154 нэр төрлийн хөрөнгийг дахин үнэлээгүй, эд хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоох саналыг бэлтгэн Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газарт хүргүүлж шийдвэрлүүлээгүй байна.

Энэ нь НББОУС 16-д “Үндсэн хөрөнгийг анхны удаа өртгөөр нь, дараагийн тайлант үед өртгийн загвар эсхүл дахин үнэлгээний загварын аль нэгийг ашиглан бүртгэнэ” гэсэн заалттай нийцэхгүй, “Үнэлгээ ба хуваарилалт” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолоор баталсан “Төрийн болон орон нутгийн өмчид эд хөрөнгө олж авах, бүртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх журам”-ын 7 дугаар зүйлийн 7.1-д “Төрийн өмчит хуулийн этгээд нь эзэмшилдээ байгаа илүүдэл эд хөрөнгө болон элэгдэл хорогдлын шимтгэлээр анхны үнийг нөхсөн, түүнчлэн нөхөөгүй боловч гэмтэж засаж сэлбээд өөр зориулалтаар ашиглаж болох эд хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоох саналыг бэлтгэн Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газарт ирүүлж шийдвэрлүүлнэ.” гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

1.2 Өгсөн зөвлөмж

Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн хөрөнгийг акталж данс бүртгэлээс хасах эсвэл ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоож дахин үнэлэх саналыг бэлтгэн эрх бүхий газарт хүргүүлж шийдвэрлүүлэх.

2. Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийн зардалтай холбоотой асуудал

2.1. Илрүүлэлт:

Бусад үндсэн хөрөнгө дансанд бүртгэлтэй 23 нэр төрлийн, 6.2 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгөнд элэгдэл байгуулаагүй байна. Энэ нь НББОУС 16.50 болон Сангийн сайдын 2017 оны 361 тоот тушаалаар баталсан “Аж ахуйн нэгжид мөрдөгдөх Санхүүгийн тайлан, тодруулгыг бэлтгэх заавар”-ын “Үндсэн хөрөнгийг ашиглахад бэлэн болсон үеэс буюу түүнийг захиргааны зорилгоор ашиглах нөхцөл хангагдсан үеэс эхлэн элэгдэл тооцно” гэсэн заалттай нийцэхгүй, “Нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

2.2 Өгсөн зөвлөмж

Үндсэн хөрөнгөнд бүртгэлтэй бөгөөд ашиглагдаж байгаа хөрөнгө бүрд зохих журмын дагуу элэгдэл байгуулах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

9. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Байгууллагын нэр	Аудитын код	Алдаа зөрчлийн утга	Тогтоосон акт, албан шаардлага өгсөн зөвлөмжийн утга	Нийт алдаа, зөрчлийн дүн		Үүнээс									
							Залруулга		Акт		Албан шаардлага		Хариуцлага тооцох		Зөвлөмж	
					тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн
Санхүүгийн тайлангийн аудитын асуудал																
1	"Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв" ХХК	АХГ-2022/48/НА-СТА-ТӨҮГ	Бусад үндсэн хөрөнгө дансанд бүртгэлтэй 154 нэр төрлийн үндсэн хөрөнгө үлдэгдэл өртөггүй болсон байна	Үндсэн хөрөнгийн данстай холбоотой зөвлөмж өгөх	1	328,654.2									1	328,654.2
2	"Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв" ХХК	АХГ-2022/48/НА-СТА-ТӨҮГ	"Эрдэнэс Тавантолгой" ХК-ийн 2019 оны ногдол ашгийг тус төв дэх хувьцаа эзэмшигчдийн харилцах дансаар дамжуулалгүй олгосныг Засгийн газраас авах авлага, хувьцаа эзэмшигчдэд өгөх өглөгөөр бүртгэж, авлага өглөгийн хэмжээг зэрэг өсгөсөн байна.	Залруулга	1	23,845,354.3	1	23,845,354.3								
3	"Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв" ХХК	АХГ-2022/48/НА-СТА-ТӨҮГ	Бусад үндсэн хөрөнгө дансанд бүртгэлтэй 23 нэр төрлийн үндсэн хөрөнгөнд элэгдэл байгуулаагүй байна.	Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийн зардалтай холбоотой зөвлөмж өгөх	1	6,163.3									1	6,163.3
4	"Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв" ХХК	АХГ-2022/48/НА-СТА-ТӨҮГ	1996-1999 онуудад дампуурсан Монгол даатгал, Төв Ази, Ард, Монгол бизнес, Национал	Өмнөх онд өгсөн зөвлөмжийг биелүүлэх, зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлэх	1	130,692.6					1	130,692.6				

“Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв” ХХК-ийн 2021 оны санхүүгийн тайланд хийсэн
санхүүгийн тайлангийн аудит

			комерц банкны харилцах дансанд байсан мөнгийг алдсан ба найдваргүй авлагаар бүртгэж ирсэн байна.													
Дүн					4	24,310,864.4	1	23,845,354.3	-	-	1	130,692.6	-	-	2	334,817.5
Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал																
1	"Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв" ХХК	АХГ-2022/48/НА-СТА-ТӨҮГ	Шилэн дансны цахим хуудаст байршуулах 148 мэдээллээс 60 мэдээллийг хугацаа хоцроож, 19 мэдээллийг байршуулаагүй. Байршуулаагүй мэдээллүүд нь мөнгөн хөрөнгийн зарлагатай холбоогүй, бусад мэдээллүүд учир мөнгөн дүнгээр илэрхийлэх боломжгүй байна.	Зөрчил давтан гаргасан албан тушаалтанд сахилгын хариуцлага тооцуулах албан шаардлага хүргүүлэх	1	-							1	-		
Дүн					1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Нийт дүн					5	24,310,864.4	1	23,845,354.3	-	-	1	130,692.6	1	-	2	334,817.5

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 03 дугаар сарын 15 № 603/А0150053.

Улаанбаатар хот

АХС-2022/48/НА-СТА-ТӨА

Сахилгын хариуцлага тооцуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв ХХК-ийн 2021 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Өмнөх онд Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллаагүй зөрчил тайлант онд давтагдаж, шилэн дансны цахим хуудсанд 148 мэдээлэл байршуулахаас 60 мэдээллийг хугацаа хоцроож, 19 мэдээллийг байршуулаагүй, зөрчлийг давтан гаргасан байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3 “тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх”, 6.4 “Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага дараах мэдээллийг долоо хоногийн дотор мэдээлнэ”, 6.4.5 “Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр” гэж заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.3 “Энэ хуулийн 42.1, 42.2-т заасан үндэслэл бүрдсэн тохиолдолд төрийн аудитын байгууллага тухайн албан хаагчид холбогдох сахилгын шийтгэл ногдуулах талаар эрх бүхий албан тушаалтанд албан шаардлага өгөх ба эрх бүхий албан тушаалтан ямар шийдвэр гаргасан талаараа албан шаардлагад заасан хугацаанд төрийн аудитын байгууллагад хариу мэдэгдэнэ” Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.2 заалтыг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Дээрх зөрчил гаргасан буруутай албан тушаалтанд хуульд заасны дагуу сахилгын шийтгэл ногдуулж, биелэлтийг 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэхийг Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв ХХК-ийн гүйцэтгэх захирал Ш.Лхагвад даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН

ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

АКПАР АУДИТ ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ

Ц.НАРАНЧИМЭГ

Д.ЭНХДАЛАЙ

Х.БАЯНБАЙ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 03 дугаар сарын 15 № 604/АУ150053.

Улаанбаатар хот

АХГ-2022/48/НА-СТА-ТӨА.

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв ХХК-ийн 2021 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Өмнөх оны аудитаар 1996-1999 онуудад дампуурсан Монгол даатгал, Төв Ази, Ард, Монгол бизнес, Национал комерц банкнуудтай холбоотой 130,692,600.00 төгрөгийн найдваргүй авлагыг ТУЗ-ийн хурал болон Сангийн яамд танилцуулж шийдвэрлэх гэсэн зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй байна.

Энэ нь Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.3 "Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн хүрээнд хэрэгжүүлсэн ажил, түүний үр дүнг төрийн аудитын байгууллагаас тогтоосон хугацаанд мэдэгдэнэ.", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/106 дугаар тушаалаар баталсан "Төрийн аудитын байгууллагаас аудит хийх журам"-ын 19.1 "Шалгагдагч этгээд аудитаар өгсөн зөрчил дутагдлыг арилгах, асуудлыг шийдвэрлэхэд чиглэсэн зөвлөмжийн дагуу зохих ёсоор арга хэмжээ авч, залруулах ажлыг зохион байгуулсан байна" гэсэн заалтыг тус тус хэрэгжүүлж ажиллаагүй, санхүүгийн тайлангийн нийцсэн бөгөөд зохистой байх гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө" гэсэн заалт болон Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1-д заасныг тус тус үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

- Зөрчлийг арилгах, авлагыг барагдуулах талаар арга хэмжээ авч, албан шаардлагын биелэлтийг 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх
- Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв ХХК-ийн гүйцэтгэх захирал Ш.Лхагва, ерөнхий нягтлан бодогч А.Саранцэцэг нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АКПАР АУДИТ ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Д.ЭНХДАЛАЙ
Х.БАЯНБАЙ

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага туйруу 3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр, Утас 51-264230

0001081579

ТЭМДЭГЛЭЛ

A series of 25 horizontal dotted lines providing a template for handwritten notes or conclusions.

